

КУДРА А. В.

студентка 1 курсу спеціальності правознавство ЖНАЕУ, м. Житомир,
Україна

ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Форма державного правління розкриває спосіб організації верховної державної влади, порядок утворення її органів, а також їх взаємовідносини з населенням країни.

Історично склалося так, що питання, які пов'язані з владою, державою завжди викликали та викликають значний інтерес у нашому суспільстві. Вони наболілі в сучасних умовах, на них замикаються непрості взаємини президентських і парламентських структур, труднощі порозуміння й одноставності, наслідки непродуманої приватизації, податкова політика,

підвищення рівня злочинності, дошкульна проблема високих цін і тарифів та багато іншого.

Наразі тема, яка стосується вдосконалення державного правління є однією з основних для кожного громадянина будь-якої держави, у тому числі й України. І щоб держава активно функціонувала, щоб діяв її механізм, державна влада повинна бути чітко організована. Адже вона, гарантуючи цілісність та безпеку суспільства, здійснює керівництво суспільством в інтересах домінуючої частини населення.

До питання про перспективи розвитку форми правління в сучасній Україні зверталися ряд вітчизняних авторів. Зокрема, Ю. Тодика, А. Засць, В. Яворський, В. Агафонов, В. Тертишник, В. Авер'янов та ін.

Бездоганних форм правління не існує. І всі вони несуть у собі потенційні функціональні вади. Практика функціонування республіканських форм правління засвідчує, що в умовах високого рівня політико-правової культури суспільства та розвинутої партійної системи питання про конкретний варіант обраної форми правління набуває непринципового значення.

Україна, як і інші держави, пройшла свій шлях щодо вибору оптимальної форми правління. Спочатку, ще за радянських часів, наша держава була парламентською республікою. Потім її форма правління змінилася і стала президентською після прийняття конституційної угоди, згідно з якою Президент одночасно був главою держави та главою виконавчої влади. За Конституцією, яку було прийнято 28 червня 1996 р., прийшла гібридна форма правління, а саме – президентсько-парламентська республіка [1]. Ознаками цього є: обрання президента всезагальним голосуванням; уряд є відповідальним перед Президентом України, підконтрольним та підзвітним Верховній Раді України; Верховна Рада виступає як єдиний орган законодавчої влади; поряд з Президентом діє Прем'єр-міністр; Президент є гарантом державного суверенітету і територіальної цілісності України; Президент є гарантом додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина; глава держави має право розпустити парламент, звільнити і призначити деяких посадових осіб та ін.

Тобто, можна сказати, що в державі встановлений так званий подвійний контроль над урядом з боку парламенту та президента. [4]

У ст. 5 Конституції України встановлено, що Українська держава має республіканську форму правління. Це положення Конституції не деталізоване, але аналізуючи інші статті цього акту, можна зробити висновок, що Україна є президентсько – парламентською республікою [2].

Об'єктивно змушені визнати, що в Україні класичні президентська чи парламентські форми правління навряд чи будуть ефективними. Для президентської форми правління, як показує вітчизняна практика, у нас немає реальної протизваги у вигляді розвинутого громадянського суспільства й незалежної судової гілки влади. Парламентська форма правління ментально ближча для України, що є відображенням самобутніх традицій українського народу [3, с.120].

В Україні нині актуальною є проблема конституційної реформи, що дало б змогу забезпечити посилення дієздатності держави, відповідальну та узгоджену діяльність трьох гілок влади (законодавчої, судової та виконавчої),

демократизацію всіх сфер суспільного життя як необхідну умову функціонування правової держави та розвитку громадянського суспільства.

Наявність тої чи іншої форми буде ефективним тоді, коли загальнодержавні, народні інтереси органів держави будуть пріоритетнішими над «особистими», коли трикутник «глава держави – глава уряду – парламент» будуть функціонувати за принципом взаємоповаги до висловленої народом довіри, діяти в інтересах українського народу, поважати надані Конституцією та законами України повноваження один одного, будуть намагатися працювати конструктивно, для чого вирішувати якомога більше питань без залучення суду чи інших посередників.

Список використаних джерел:

1. Форма державного правління в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.live-box.net/referati/politolohtia/41-referat-na-temu-forma-derzhavnoho-pravlinnia-v-ukraini>

2. Кравчук М. В. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник. – 3-тє вид., змін, й доп.- Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 247 с.

3. Любченко П. Удосконалення форми правління в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства // Право України. – 2014. №8. – С. 26-29.

4. Василенко Л. П. Правові проблеми діяльності органів виконавчої влади з питань екології : монографія / Л.П. Василекно; за заг.ред. В.І. Курила. – Житомир : Житомирський національний агроекологічний університет, 2014. – 167 с.